

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ЗАПОБІГАННІ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

LEGAL BASIS OF ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN THE PREVENTION OF CRIMINAL OFFENSES

Панфьоров П.І., здобувач кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

У статті під нормативно-правовим забезпеченням діяльності Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням запропоновано розуміти визначену та гарантовану у відповідних нормативно-правових джерелах процедуру здійснення запобіжної діяльності поліцією у сферах безпосереднього суспільного та відомчого призначення й функціонування, з метою запобігання кримінальним правопорушенням. Проведений аналіз положень законодавства (Конституція України; кримінальний, кримінальний процесуальний, кримінально-виконавчий кодекси України; закони України «Про оперативно-розшукову діяльність» (1992 р.), «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» (1993 р.), «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» (1993 р.), «Про Національну поліцію» (2015 р.)) та відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів (Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні (2012 р.); Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні (2017 р.)) дозволило виявити ряд колізій, прогалин, суперечностей й системних помилок, допущених у різні часи законодавцем, що нині негативно впливають на кримінологічне забезпечення органів і підрозділів поліції та ефективність виконання ними завдань щодо запобігання кримінальним правопорушенням. Встановлено, що нормативно-правове забезпечення поліцейської юрисдикції під час введення воєнного стану зазнало масштабних оновлень шляхом доповнення та зміни законодавчих положень, які визначають організаційно-правові засади діяльності, статус поліцейських та процесуальні аспекти особливого режиму досудового розслідування. В умовах реальної війни та воєнного стану на поліцію покладено ряд повноважень та забезпечено нові функціональні спроможності в запобіганні кримінальним та іншим видам правопорушень. Враховуючи такі тенденції, запропоновано доповнити ст. 3 Конституції України в частині зобов'язання держави вжити передбачених законом заходів щодо запобігання протиправних посягань на права і законні інтереси людини.

Ключові слова: Національна поліція України, правоохоронний орган, воєнний стан, кримінальне правопорушення, нормативно-правове забезпечення, запобігання.

In the article, under the normative and legal support of the activity of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, it is proposed to understand the procedure defined and guaranteed in the relevant normative and legal sources for the implementation of preventive activities by the police in the spheres of direct social and departmental purpose and functioning, with the aim of preventing criminal offenses. Conducted analysis of legislative provisions (Constitution of Ukraine; criminal, criminal procedural, criminal and executive codes of Ukraine; laws of Ukraine «On operative and investigative activities» (1992), «On organizational and legal bases of combating organized crime» (1993), «On State Protection of Court Employees and Law Enforcement Bodies» (1993)), «On the National Police» (2015)) and departmental (interdepartmental) regulatory legal acts (Instructions on the organization of undercover investigative (search) actions and the use of their results in criminal proceedings (2012); the Instruction on the organization of the interaction of pre-trial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation (2017)) made it possible to identify a number of conflicts, gaps, and contradictions and systemic errors committed by the legislator at different times, which now negatively affect the criminological support of police bodies and units and the effectiveness of their performance of tasks related to the prevention of criminal offenses. It was established that the regulatory and legal provision of police jurisdiction during the introduction of martial law underwent large-scale updates by adding and changing legislative provisions that determine the organizational and legal basis of activity, the status of police officers and procedural aspects of the special regime of pre-trial investigation. In the conditions of real war and martial law, a number of powers have been assigned to the police and new functional capabilities have been provided in the prevention of criminal and other types of offenses. Taking into account such trends, it is proposed to supplement Art. 3 of the Constitution of Ukraine in terms of the state's obligation to take legal measures to prevent illegal encroachments on human rights and legitimate interests.

Key words: National Police of Ukraine, law enforcement agency, martial law, criminal offense, regulatory and legal support, prevention.

Актуальність теми. Поліція – це головний правоохоронний суб'єкт будь-якої країни світу. Незважаючи на позитивні зрушення, які відбулися після створення Національної поліції України (2015 р.), в частині організаційно-правового забезпечення основних напрямків діяльності такого правоохоронного органу, у тому числі й щодо здійснення запобігання кримінальним правопорушенням, залишається значна кількість проблемних питань зумовлених законодавчими прогалинами, дублюванням повноважень, певною неузгодженістю, а то й поспішністю реформування органів і підрозділів, відсутністю соціального, матеріально-технічного, фінансового забезпечення як кримінологічного інструментарію, так і безпосередньо самих поліцейських.

Виклад основного матеріалу. Прагнення України наблизитись до співтовариства європейських держав потребує особливої уваги до усунення відповідних негативних явищ і процесів саме в боротьбі зі злочинністю, а масштабне збройне вторгнення агресора на територію

України вкрай негативно позначилася й на кількісних параметрах і структурі кримінальних правопорушень, зокрема у 2023 р. помітно збільшилася кількість тяжких злочинів (до 125 656 (+12,2 %) (2021 р.: -10,6 %) і дуже суттєво – особливо тяжких (105 559 (+ 8,7 %) (2021 р.: -8,3 %)). Сплеск особливо тяжких і тяжких злочинів став наслідком різкого зростання кількості військових злочинів і злочинів, пов'язаних з війною, абсолютна більшість яких належать до посягань цих ступенів тяжкості. Також на деокупованих територіях України знаходять місця масових поховань, на яких органи поліції здійснюють відповідні заходи ексгумації та ідентифікації тіл загиблих. З початку деокупаційних заходів у Донецькій, Миколаївській, Херсонській та Харківській областях виявлено тіла 1116 цивільних осіб, з них 31 дитяче [1; 2].

Такі невтішні статистичні дані засвідчують мілітаризованість криміногенної обстановки, в якій поліцейським доводиться запобігати кримінальним правопорушенням, що відповідно, вимагає додаткового вивчення та науко-

вого обґрунтування. В умовах реальної війни та воєнного стану на Національну поліцію покладено ряд повноважень та забезпечено нові функціональні спроможності в запобіганні кримінальним та іншим видам правопорушень, зокрема, поряд із ресстрацією тисяч кримінальних проваджень за фактами військових злочинів, щодня оперативниками відпрацьовуються особи, які допомагали й допомагають російським окупантам, підозрюються в диверсіях, терористичній діяльності, слідчими фіксуються масовані ракетні удари та артобстріли, патрульні, дільничні, та інші поліцейські безпосередньо задіяні в евакуації цивільного населення, розвезенні гуманітарної допомоги, забезпечують діяльність блокпостів, перевіряють документи та транспортні засоби, протидіють мародерству, проводять пошук і розвідувальну роботу щодо диверсійної діяльності ворога, поліцейські особливого призначення (Об'єднана штурмова бригада «Лють»), безпосередньо залучені до участі в бойових діях, аеророзвідки й вогневого ураження противника, а поліцейською авіацією, тільки у 2023 році здійснено понад 4 тис. польотів, забезпечено аеромедичну евакуацію важкопоранених бійців, лікарів та доставлено тисячі тон необхідного для фронту вантажу.

Слід зазначити, що проблематика правового забезпечення будь-якого виду правової діяльності тісно пов'язана з категорією правового регулювання суспільних відносин, під яким розуміють здійснюваний за допомогою системи правових засобів (юридичних норм, правовідносин, індивідуальних розпоряджень тощо) результативний, нормативно-організаційний вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування, охорони й розвитку відповідно до суспільних потреб. Однак категорія правового забезпечення будь-якого виду професійної діяльності є менш широкою, оскільки, спрощено, передбачає наявність законодавчої бази у сфері цієї діяльності. Наприклад, під нормативно-правовим забезпеченням протидії злочинності мають на увазі ефективне нормативне супроводження заходів спеціально-кримінологічної протидії запобігання кримінальним правопорушенням, що передбачає наявність законів, указів, програм і концепцій запобігання злочинності та окремих її видів [3, с. 35].

Проте, В. М. Бесчастний зазначає, що нормативно-правове забезпечення протидії злочинності являє собою створення умов для реалізації суб'єктами протидії злочинності своїх прав і обов'язків через сукупність правових засобів (норм права, правовідносин, актів реалізації), явищ (правосвідомість, правову культуру, правові принципи, ідеї), правові регулювання та вплив [4, с. 116].

У свою чергу, О. С. Іщук використовує категорію «правовий вплив» саме у значенні запобіжної діяльності. Вчений під правовим забезпеченням механізму реалізації кримінологічної діяльності органів прокуратури пропонує розуміти систематизований вплив норм права на правовідносини, які становлять сутність діяльності суб'єктів протидії злочинності щодо вироблення та застосування найбільш оптимальних засобів кримінологічного впливу [5, с. 103–104].

На думку С. О. Бичіна подібні визначення дещо розширюють сутність розуміння нормативно-правового забезпечення протидії злочинності, оскільки навряд чи можна до цього явища віднести правосвідомість, правову культуру, правові принципи, ідеї та правовий вплив. Нормативно-правове забезпечення, хоч і знаходиться в динаміці, однак до його змісту не можна віднести правовий вплив, оскільки останній і є вже відповідною діяльністю [6, с. 100–101].

Таким чином, говорячи про поліцію та її діяльність, можна визначити, що метою правових норм є регулювання діяльності поліції, яке міститься в різних за юридичною силою, змістом, формою та характером нормативно-правових актах. Тому ми погоджуємося із думкою Д. П. Кала-

янова про те, що нормативно-правові акти розкривають зміст юридичних норм, положень правозастосовної практики, а також у більшості випадків індивідуальних приписів, рішень окремих посадових осіб. Вчений дослідив, що норми права забезпечуються за допомогою: 1) визначення системи поліцейських повноважень; 2) розподіл функцій між підрозділами певного органу та їхніми працівниками; 3) закріплення системи об'єктів і предметів діяльності працівників поліції [7, с. 35].

Якщо узагальнити отриману вище інформацію та її систематизувати згідно законів формальної логіки, то під «нормативно-правовим забезпеченням діяльності Національної поліції України (НПУ) як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням» нами пропонується розуміти *визначену та гарантовану у відповідних нормативно-правових джерелах процедуру здійснення запобіжної діяльності поліцією у сферах безпосереднього суспільного та відомчого призначення й функціонування, з метою недопущення та протидії кримінальним правопорушенням.*

До системоутворюючих ознак, що складають зміст цього поняття, варто віднести наступні із них:

1. Визначену на нормативно-правовому рівні діяльність запобіжного характеру. У даному випадку мова ведеться про те, що поліцейська (правоохоронна) діяльність має чіткі правові засади, що забезпечуються як конституційними та законодавчими джерелами, так і на підзаконному (відомчому) рівні.

Так, *Конституція України* визначає основоположні засади забезпечення кримінологічної безпеки, порядок функціонування влади в цілому й окремих її гілок та суб'єктів владних повноважень. Наприклад, пунктами 12-1 і 22 ч. 1 ст. 85 Конституції України визначено, що виключно до повноважень Верховної Ради України належить призначення на посаду та звільнення з посади за поданням Президента України Голови Служби безпеки України та затвердження загальної структури, чисельності, визначення функцій Служби безпеки України, а також Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також Міністерства внутрішніх справ України [8]. Крім того, Конституцією України встановлено засади протидії злочинності та гарантії прав громадянина під час проведення процесуальних дій.

Міжнародні договори України у сфері забезпечення кримінологічної безпеки, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. Перелік цих договорів є досить широким, оскільки форми забезпечення є різноманітними й, відповідно, вимагають специфічних форм реалізації та міжнародно-правового співробітництва в цих питаннях. У цілому Україна є учасницею сімнадцятьох базових міжнародних конвенцій і протоколів, що регулюють різні аспекти протидії злочинності [9, с. 37–38]. Це, зокрема такі міжнародно-правові акти: Загальна декларація прав людини; Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод; Міжнародний Пакт про громадянські та політичні права; Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права; Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності; Конвенція ООН проти корупції; Конвенція ООН про запобігання та покарання за злочини проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів; Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність; Європейська конвенція про видачу правопорушників; Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах; Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах; Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом; Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом; Конвенція про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних спра-

вах; Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією тощо.

Усі міжнародні угоди у сфері забезпечення безпеки є багатосторонніми та передбачають міжнародно-правові орієнтири протидії злочинності, які мають бути втілені в законодавстві країн-учасниць відповідних угод.

Кодифіковані нормативно-правові акти, тобто, нормативно-правові акти, які: 1) об'єднують певну групу норм, предметом регулювання яких є однорідна сфера суспільних відносин; 2) містять загальні принципи, на підставі яких здійснюється регулювання певної групи суспільних відносин; 3) мають широку сферу застосування в рамках галузі права; 4) характеризуються зовнішньою стабільністю, тобто можливістю довго існувати у часі, прикладом є такі, що діють [10, с. 48].

У розрізі виконання завдань цього дисертаційного дослідження, мова йде про Кодекси: Кримінальний (КК), Кримінальний процесуальний (КПК), Кримінально-виконавчий та інші. Зазначені кодекси мають чітку галузеву належність і в усій сукупності норм містять положення, що стосуються окремих організаційних або функціональних компонентів, що забезпечують виконання завдань і функцій НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням.

Визначені в Законі «Про Національну поліцію» завдання органів поліції є класичним відображенням кримінологічної значущості та важливості поліції в реалізації кримінологічної діяльності. Накладення на поліцію завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги, є прямим втіленням призначення кримінологічної науки [11].

Варто зауважити, що під час війни, надзвичайного стану або іноземної окупації, відбуваються суттєві зміни суспільних відносин, при цьому набувають чинності спеціальні правові акти, мета застосування яких – зменшити втрати та руйнівну силу війни. Зі зміною суспільних відносин природно відбуваються зміни й у діяльності поліції. Важливо, щоб держава, суспільство та міжнародне співтовариство усвідомили, що ефективність роботи цього органу певною мірою залежить від їх розуміння відповідного правового статусу поліції в умовах війни.

З урахуванням досвіду участі поліції у забезпеченні правопорядку під час збройної агресії проти України, Верховна Рада України прийняла Закон «Про основи національного спротиву» [12] яким визначила правові та організаційні засади національного спротиву, основ його підготовки та ведення, завдань і повноважень сил правопорядку з питань національного спротиву та внесла зміни до Закону «Про Національну поліцію» [11], в частині надання додаткових повноважень поліції (ст. 24), зокрема Закон передбачає що у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості; у ході забезпечення та здійснення заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості, виконання завдань територіальної оборони органи та підрозділи, що входять до системи поліції та дислокуються в межах Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, області, міста Києва, підпорядковуються відповідному начальнику Головного управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, області, місті Києві.

До *підзаконних нормативно-правових актів*, які визначають функціональні елементи забезпечення запобігання кримінальним правопорушенням органами та підрозділами НПУ й конкретизують повноваження відповідних суб'єктів, а також конкретні форми й методи протидії злочинності та порядок співробітництва у цій сфері (Указ Президента України «Про перелік посад, які можуть бути замінені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях» від 09.12.2015 р.; «Про символіку Національної поліції України» від 09.12.2015 р; постанова Кабінету Міністрів про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України (від 28.10.2015 р.) та ін.

2. Запобіжна діяльність НПУ має бути гарантована на нормативно-правовому рівні.

3. Запобіжна діяльність НПУ витікає із змісту конституційних, законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регламентують їх соціально-правову природу у системі суспільних відносин, а також визначають функції і завдання щодо забезпечення прав і свобод людини.

При цьому варто констатувати, що функції та завдання поліції як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням витікають не стільки із загальних нормативно-правових актів з питань запобіжної діяльності, скільки з змісту тих законів, що визначають правові засади організації та діяльності НПУ, статус поліцейських, порядок проходження служби в НПУ, процесуальний порядок здійснення кримінального провадження, оперативно-розшукової діяльності та в цілому визначають структурні елементи механізму кримінальної відповідальності.

4. Запобіжна діяльність НПУ передбачає процедуру реалізації відповідних функцій і завдань з означених питань.

5. Метою діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням є недопущення та протидія вчиненню суспільно небезпечних діянь.

В. В. Голина найбільш суттєвими недоліками у правовому регулюванні відносин, пов'язаних із запобіганням злочинності, називає наступні: правові норми про запобігання злочинності не систематизовані, що викликає ускладнення в їх використанні на практиці; наявні прогалини в регламентації питань кримінологічної профілактики та запобігання на індивідуальному рівні; відсутність закону про запобігання злочинності в Україні; поза правовим регулюванням залишається діяльність у сфері запобігання злочинності різних (тих, що вже існують, і тих, що тільки створюються) громадських формувань, релігійних і державних організацій [13, с. 93–94].

Поряд із цим, А. В. Коваленко виділив наступні характерні риси правового забезпечення механізму реалізації кримінологічної діяльності поліції:

- різноманітність та велика кількість нормативних актів і правових положень, котрі регулюють механізм реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності;
- брак системності й внутрішнього зв'язку між різноманітними нормативними актами та правовими положеннями, котрі мають єдиний предмет правового регулювання;
- пріоритет правових положень розпорядчого, дозвольного, заборонного, обмежувального типу та нормативно-правових актів, котрі становлять правову базу даного механізму;
- пріоритет законів непрямої дії;
- велика кількість істотних суперечностей між нормативно-правовими актами, що здійснюють регулювання зазначеного механізму;
- існування ситуації перебільшення ролі міжнародного права під час збереження та розвитку механізму реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності та підміни дієвих прийомів й засобів вирішення проблем, котрі є в даній сфері, апеляванням до європейського досвіду [14, с. 301].

Також слід підтримати точку зору вчених, які в якості недоліку вказують на відсутність нормативно-правового акту, в якому було б комплексне визначення державної політики щодо профілактики злочинів і правопорушень, схожого на Концепцію реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року, що була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1209-р. У цьому документі були висвітлені проблеми, які потребують розв'язання, мета і строки реалізації, шляхи і способи їх розв'язання, очікувані результати та обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для забезпечення реалізації профілактичних заходів [15, с. 126–127].

В свою чергу, згідно з «Положенням про слідчі підрозділи Національної поліції України», яке закріплено наказом МВС України від 06.07.2017 №570 «Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України», одним із їх завдань слідчих підрозділів є виявлення причин і умов, що сприяють учиненню кримінальних правопорушень, і вжиття через відповідні органи заходів щодо їх усунення [16]. Однак, передбачення такої норми на рівні наказу не дає можливість говорити про належне правове забезпечення діяльності поліцейських (слідчих) у цій сфері.

У контексті вирішення завдань цієї наукової розробки, важливе значення для удосконалення змісту запобіжної діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням, без сумніву, відіграють й інші норми та закони. Наприклад, С. О. Бичін слушно акцентував увагу на тому, що на рівні закону не передбачено повноваження поліцейських детективів [6, с. 112–113]. В Законі України «Про Національну поліцію» взагалі не використовується слово «детектив». Наказом Національної поліції України від 10 квітня 2017 № 337 «Про проведення експерименту про запровадження нових форм і методів в окремих відділах поліції головних управлінь Національної поліції», яким фактично було запроваджено створення детективних поліцейських підрозділів, передбачено створення органів досудового розслідування шляхом об'єднання слідчих підрозділів та підрозділів кримінальної поліції у слідчі відділи. Для широкого загалу таку особу називають «поліцейський детектив», однак у зазначеному Наказі НПУ її іменують слідчим, якому доручено виконання слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, а отже, на сьогодні така особа виконує дві функції одночасно та є універсальним співробітником [17, с. 117]. Слід підтримати пропозиції вчених з розмежування та конкретизації термінів «детектив», «поліцейський детектив» та внесення відповідних зміни до КПК України та інших законодавчих актів [17, с. 118].

Проте, варто зазначити, що без видозміни змісту раніше проаналізованих нормативно-правових актів, об'єктивно неможливо системно вирішити проблему щодо вдоскона-

лення запобіжних функцій здійснюваних НПУ, навіть при тому, що у нормативних джерелах, що стосуються поліцейської діяльності є відповідні норми, які мають у собі профілактичну складову. Поряд з цим, заслуговує на увагу узагальнений висновок, що стосується змісту запобіжної діяльності, який у свій час зробив А. П. Закалюк, а саме: закон має бути оптимально узгоджений із чинним законодавством та не повинен суперечити Конституції України та міжнародним зобов'язанням нашої держави [18, с. 345], що є досить актуальним з огляду на існуючі у правоохоронній діяльності проблеми запобіжного характеру, правові прогалини та колізії.

Таким чином, за сутнісною ознакою, вся сукупність нормативно-правового забезпечення діяльності поліції щодо запобігання кримінальним правопорушенням спрямовується на: забезпечення стану законодавства, яке б відповідало вимогам кримінологічної безпеки; забезпечення стану суспільних відносин, за наявності якого поведінка суб'єктів відповідала б установленним правовим приписам. Втім, організація правового забезпечення запобігання кримінальним правопорушенням характеризується наступним: а) незважаючи на те, що таке законодавство повинно носити випереджаючий характер, тобто уповноваженими державними органами повинно здійснюватися глибоке прогнозування розвитку соціально-економічної ситуації в країні, а прийняті нормативно-правові акти позитивно впливати на розвиток різних суспільних відносин, сприяти підвищенню ролі кримінологічного запобігання, на практиці спостерігається зовсім інша ситуація, про що свідчить аналіз сучасного законодавства, де, наприклад, Закон України «Про запобігання кримінальним правопорушенням» і досі не прийнятий; б) повинен здійснюватися постійний моніторинг (вивчення, аналіз) законодавчих актів, що приймаються, у різноманітних сферах через призму можливості їх впливу на кримінологічний процес із метою розробки ефективних та адекватних заходів, мінімізації негативних процесів тощо, однак, в цілому діяльність з підготовки та ухвалення законодавчих та інших виконавчих рішень, пов'язаних із нормативно-правовим забезпеченням діяльності поліції в запобіганні кримінальним правопорушенням свідчить про відсутність їх глибокого наукового опрацювання, недооцінку можливих наслідків дії ухвалених законів та виданих наказів, що, в свою чергу, негативним чином позначається на якості не лише самих законопроектів та актів (розпоряджень) Кабінету Міністрів України, але і на стані захищеності суспільства.

Отже, сьогоденне нормативно-правове забезпечення діяльності НПУ як суб'єкта запобігання кримінальним правопорушенням не в повній мірі відповідає реаліям, які склалися у поліцейській та суспільній практиці, що виступає однією з детермінант, яка спричинює та обумовлює вчинення суспільно небезпечних діянь, а також негативно впливає й на діяльність профілактичного змісту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. *Офіс Генерального прокурора України*. URL: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>.
2. Кримінальна ситуація в Україні в умовах війни: основні тенденції. 2022 рік : монографія / авт. кол.: М. Г. Вербенський, О. Г. Кулик, І. В. Наумова та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 388 с.
3. Проблеми протидії злочинності: підручник/ Кальман О. Г., Козьяков І. М., Куц В. М., Лизогуб Б. В.; за ред. проф. О. Г. Кальмана. Харків: Новасофт, 2010. 352 с.
4. Бесчастний В. М. Теорія та практика кримінологічного забезпечення протидії злочинності в Україні: дис. док. юрид. наук. 12.00.08. Харків. 2017. 401 с.
5. Іщук О. С. Правове забезпечення механізму реалізації кримінологічної діяльності органів прокуратури. *Наше право*. 2014. № 10. С. 101–106.
6. Бичін С. О. Детективна діяльність в механізмі запобігання злочинності: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ. 223 с.
7. Калаянов Д. П. Правове регулювання діяльності поліції в країнах Європи. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 1. С. 34–36.
8. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

9. Данильченко Ю. Б. Україна в європейському антитерористичному просторі: від терогенності до партнерства. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові (1917–2017 рр.)*: зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листопада 2017 р.)/МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 37–38.
10. Гетьман Є. Кодекс як особливий вид закону. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 1 (64). С. 42–50.
11. Про Національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
12. Про основи національного спротиву : Закон України від 16 лип. 2021 р. № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#n452>
13. Голіна В.В. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
14. Коваленко А. В. Теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2020. 455 с.
15. Бесчастний В. М. Теорія та практика кримінологічного забезпечення протидії злочинності в Україні: дис. док. юрид. наук. 12.00.08. Харків. 2017. 401 с.
16. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06 лип. 2017 р. № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>
17. Бугера О. Спеціально-кримінологічне запобігання злочинності з використанням мережі Інтернет. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №8. С. 186-190.
18. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. К. : Ін Юре, 2007. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінології науки. 424 с.